

Η αυταπάρνηση και άρση του Σταυρού κατά τον Απόστολο Παύλο

/ Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη

Ο απόστολος Παύλος, ο οποίος αξιολόγησε κατά Χριστόν τα πράγματα του κόσμου, διακηρύττει: «Έγω έχω σταυρωθεί και αποθάνει μαζί με τον Χριστό. Δεν ζω πια εγώ, ο παλιός άνθρωπος, αλλά ζει μέσα μου ο Χριστός».1 Και καυχάται: «Μη γένοιτο ποτέ εγώ να καυχηθώ για τίποτε άλλο, παρά για το ότι για μένα έλαβε δούλου μορφή και σταυρώθηκε για τη σωτηρία μου ο Ιησούς Χριστός. Μόνο καύχημά μου είναι του Κυρίου ο σταυρικός θάνατος, μέ την πίστη δε στον θάνατο

αυτόν έχει νεκρωθεί και έχει χάσει τη δύναμή του ως προς εμέ ο κόσμος. Αλλά και εγώ έχω νεκρωθεί ως προς τον κόσμο».2

Ναι. Η αυταπάρνηση του απ. Παύλου είχε φθάσει σε τέτοιο ύψος, ώστε να βιώνει μιά σταυροαναστάσιμη ζωή. Γιατί ο Απόστολος των Εθνών ήταν νεκρός ως προς την αμαρτία, καθ' ον χρόνο ο Χριστός ζούσε εντός του και αγίαζε την όλη ύπαρξή του και διακονία του.

Η διάθεση αυτή της καρδιάς του Παύλου πρέπει να γίνει κτήμα κάθε χριστιανού, που θέλει να ελευθερωθεί από την αμαρτία. Άλλωστε αυτός ο συνεχής και αδιάλειπτος αγώνας διεξάγεται κάτω από τα βλέμματα ανθρώπων και αγγέλων και αγωνοθέτης του είναι ο Θεάνθρωπος Κύριος, ο Οποίος έπαθε στο Σταυρό για τη λύτρωση των αμαρτωλών ανθρώπων. Και ο Εσταυρωμένος Κύριος δεν παρακολουθεί αμέτοχος και απαθής τους αγωνιζόμενους, όπως συμβαίνει μέ τους κριτές των αθλητικών επιγείων αγώνων. Ο Κύριος μετέχει ενεργώς στον «καλόν αγώνα», διότι ενισχύει μέ την πανσθενουργό Χάρη Του μυστικώς τους πιστούς και έτσι προπαρασκευάζει τη νίκη, την οποία ήδη έχει κερδήσει γι' αυτούς μέ το προσωπικό Θείο Πάθος Του και την Ανάστασή Του.

Και ο ιερός Χρυσόστομος ένθερμα προτρέπει τους πιστούς να σηκώνουν τον σταυρό της αυταπάρνησης, ενώ παράλληλα τους φιλοτιμεί μέ το να τους υπενθυμίζει την άφατη πατρική αγάπη του Θεού, ο Οποίος πάντοτε κλίνει το ους Του μέ ευμένεια προς τα πλάσματα Του, όταν εκείνα μέ την προσευχή Του παρακαλούν. Γράφει, λοιπόν, ο ιερός Πατήρ:

«Θα ήθελα, μαζί μέ τον Παύλο να μπορούσα να λέω ότι «μέ την πίστη σ' Αυτόν, ο κόσμος έχει σταυρωθεί ως προς εμένα και εγώ ως προς το κόσμο», αλλά δεν μπορώ, διότι είμαι κυριευμένος από διάφορα πάθη. Γι' αυτό συμβουλεύω και σας, και μάλιστα πριν από σας τον εαυτό μου, να σταυρωθούμε ως προς τον κόσμο και να μήν έχομε τίποτε το κοινό μέ τη γη, αλλά να επιθυμούμε μέ ενθουσιασμό την ουράνια πατρίδα και τη δόξα και τα ουράνια αγαθά, τα οποία πηγάζουν από εκεί... Γι' αυτό και ο Προφήτης έλεγε: «Δεν θα φοβηθώ τα κακά, διότι Εσύ είσαι μαζί μου» (Ψαλμ. κβ 4). Και σ' άλλη περίπτωση ο ίδιος ο Θεός έλεγε: «Εγώ είμαι Θεός, ο Οποίος βρίσκομαι κοντά και όχι Θεός, ο Οποίος βρίσκεται μακριά» (Ιερ. κγ 23). Όπως ακριβώς, λοιπόν, οι αμαρτίες μάς απομακρύνουν από τον Θεό, έτσι και οι αρετές μάς φέρνουν κοντά Του. Διότι λέγει: «Μόλις αρχίσεις να μιλάς εσύ, εγώ θα πω· ιδού, είμαι παρών» (Ησ. νη 9). Ποιός πατέρας θα ήταν ποτέ δυνατό να ανταποκριθεί τόσο εύκολα στο κάλεσμα των παιδιών του; Ποιά μητέρα είναι τόσο προετοιμασμένη και περιμένει συνεχώς, μήπως και την ζητήσουν ποτέ τα παιδιά της; Δεν υπάρχει κανείς, ούτε πατέρας, ούτε μητέρα, μόνο ο Θεός στέκεται και περιμένει συνεχώς μή τυχόν και τον καλέσει κάποτε κάποιος από τους δούλους

του· και ουδέποτε ο Θεός παρήκουσε αίτημα μας, που έγινε όπως έπρεπε. Γι' αυτό λέει:«Ενώ ακόμη θα μιλάς εσύ, δεν περιμένω να τελειώσεις και υπακούω αμέσως στο αίτημα σου».3

Αλλά ακόμη άρση του σταυρού είναι και το καθήκον. Το καθήκον δεν είναι παιχνίδι. Δεν είναι κάτι το εύκολο. Η εκπλήρωσή του ζητεί συχνά κόπο και ιδρώτα. Απαιτεί συνέπεια, που κουράζει τον άνθρωπο. Το καθήκον απαιτεί θυσίες, ακόμη και μέχρι θανάτου ορισμένες φορές. Και για να το εκπληρώσει κανείς πρέπει να υπερνικήσει το εγώ του και τη φιλαυτία του. Να λησμονήσει ίσως και τα δικαιώματά του. Να αγρυπνήσει και να λιώσει σαν λαμπάδα, για να ανταποκριθεί στο χρέος της αποστολής του. Ο χριστιανός εκπαιδευτικός π.χ., ο ευσυνείδητος ιατρός, η αδελφή νοσοκόμος, ο υπάλληλος που κατέχει εμπιστευτική αποστολή, οι χριστιανοί γονείς, αλλά και καθένας που ασκεί ένα έργο, όλοι πρέπει να αισθάνονται την ιερότητα και την ευθύνη του έργου, το οποίο επιτελούν. Και το καθήκον τους να το εκπληρώνουν μέ αυταπάρνηση, μέ πνεύμα αυτοθυσίας, μέ απόφαση να φθάσουν και μέχρι θανάτου ακόμη.

«Κακοπάθησον ως καλός στρατιώτης Ιησού Χριστού», έλεγε ο απ. Παύλος προς τον μαθητή του τον Τιμόθεο (Β Τιμ. β 3), ο οποίος είχε επωμισθεί το καθήκον να ποιμαίνει την Εκκλησία της Εφέσου. Μάλιστα. Το καθήκον για τους πιστούς είναι συνυφασμένο μέ την κακοπάθεια. Είναι ένα είδος σταυρού, που πρέπει να είμαστε πρόθυμοι να σηκώνουμε μέ υπομονή και καρτερία κατά το παράδειγμα του Κυρίου Ιησού.

Επίσης σταυρός, τον οποίο ζητεί ο Κύριος να σηκώνουμε, είναι οι δοκιμασίες και οι θλίψεις της ζωής. Διότι στην παρούσα ζωή δεν έρχονται όλα τα γεγονότα ευνοϊκά και ευχάριστα. Δεν επικρατεί πάντοτε γαλήνη και αιθρία στη ζωή. Αλλά έρχονται και σύννεφα και τρικυμίες. Παρουσιάζονται ασθένειες, αποτυχίες, δοκιμασίες, που γεμίζουν την καρδιά του ανθρώπου μέ πόνο και πικρία. Ανατρέπουν τα σχέδια και τους υπολογισμούς και φέρνουν αναστάτωση. Έρχονται θλίψεις και θάνατοι, που βυθίζουν στο πένθος και τη λύπη.

Μπροστά στα θλιβερά αυτά γεγονότα και οι πιστοί υποφέρουν, διότι είναι άνθρωποι και αυτοί. Θλίβονται, αλλά δεν συνθλίβονται. Δεν απελπίζονται. Δεν τα βάζουν μέ τον Θεό και δεν γογγύζουν εναντίον Του. Σηκώνουν τον σταυρό της δοκιμασίας μέ υπομονή και είναι «τη ελπίδι χαίροντες, τη θλίψει υπομένοντες» (Ρωμ. ΙΒ 12)» Δηλαδή, η ελπίδα τους στα μέλλοντα αγαθά τους γεμίζει χαρά και τους βοηθεί να υπομένουν τις θλίψεις.

Γνωρίζουν οι πιστοί ότι οι θλίψεις άλλοτε μάς δίδονται από την θεία Πρόνοια για να γίνουμε ταπεινότεροι και να αισθανόμαστε τη μικρότητα και την αδυναμία μας

και να στηριζόμαστε περισσότερο στον Θεό. Άλλοτε πάλι προέρχονται από την κακία και την αδικία των ανθρώπων και άλλοτε οφείλονται στη δική μας απροσεξία και ασθένεια.

Πάντως, είτε κατ' αυτόν τον τρόπο, είτε κατ' άλλον οι πιστοί σηκώνουν τον σταυρό τους με υπομονή και ειρήνη ψυχής. Και επιζητούν να εννοήσουν ποιό είναι το σχέδιο του Θεού γι' αυτούς, δηλαδή τι ζητεί ο ουράνιος Πατήρ με την Α ή Β δοκιμασία που επιτρέπει να τους έλθει. Και στον ανήφορο της ζωής τους εμπνέονται από τον Κύριο Ιησού, τον Πρώτο Σταυροφόρο.

Αυτή η ολόψυχη απόφαση της θυσίας του παλαιού ανθρώπου, η αναντίρρητη και με γενναίο φρόνημα εσταυρωμένη πορεία του χριστι-ανού, αυτός ο ολόψυχος πόθος να αντιγράψουμε ολοένα και περισσότερο το πανάγιο παράδειγμα του σταυροφόρου Χριστού ενισχυόμενοι από την παντοδύναμη χάρη Του, όλα αυτά συνιστούν αυτό που ορίσαμε ως «άρση του σταυρού».

Αρχιμ. Καλλίστρατος Ν. Λυράκης

Ιεροκήρυκας Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών

«ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΕΥΛΟΓΙΑ» Αρ. Τεύχους 139

Έτος 2014

1. «Χριστώ συνεσταύρωμαι· ζω δε ουκέτι εγώ, ζη δε εν εμοί Χριστός» (Γαλ. στ 4).
2. «Εμοι δε μή γένοιτο καυχάσθαι ει μή εν τω σταυρώ του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, δι' ου εμοί κόσμος εσταύρωται καγώ τω κόσμω» (Γαλ. στ 4).
3. «Εβουλόμην και μετά Παύλου δύνασθαι λέγειν, ότι «δι' ου εμοί κόσμος εσταύρωται, καγώ τω κόσμω», αλλ' ου δύναμαι, ποικίλοις πάθεσι κατεχόμενος. Διο παραινώ και υμίν και προ γε υμών εμαυτώ, σταυρωθήναι τω κόσμω, και μηδέν κοινόν έχειν προς την γην, αλλά της άνω πατρίδος εράν, και της εκείθεν δόξης και των αγαθών. Δια τούτο και ο προφήτης έλεγεν «ου φοβηθήσομαι κακά, ότι συ μετ' εμού ει»· και αυτός πάλιν ο Θεός· «Θεός εγγίζων εγώ ειμι, και ουχί Θεός πόρρωθεν». Ωσπερ ουν «αι αμαρτία διϊστώσιν ημάς απ' αυτού, ούτω και αι δικαιοσύναι συνάγουσιν ημάς προς αυτόν· «έτι γαρ λαλούντός σου, φησιν, ερώ, ιδού πάρειμι». Ποίος πατήρ ούτως αν υπήκουσε ποτε τοις εγγόνις; ποία μήτηρ ούτως εστί παρασκευασμένη και διηνεκώς εστηκυία, μή ποτε καλέσειε αυτήν τα παιδιά; Ουκ εστιν ουδείς, ου πατήρ, ου μήτηρ· αλλ' ο Θεός διηνεκώς έστηκεν αναμένων, ει τις ποτε κάλεσειεν αυτόν των οικετών, και ουδέποτε καλεσάντων

ημών ως δει, παρήκουσε. Δια τούτο φησίν· «έτι λαλούντός σου ουκ αναμένω σε πληρώσαι, και ευθέως υπακούω» (Ε.Π.Ε. 11,196198).